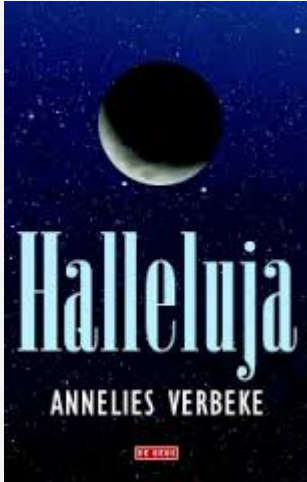

'Halleluja' door Annelies Verbeke

Het werk van schrijfster Annelies Verbeke heeft nooit mijn lezerspad gekruist. Ik wist niet wat er aan mij voorbij was gegaan. Nu beseft ik wat ik al die jaren heb gemist!

Het lezen van het werk van deze auteur had ongetwijfeld de kwaliteit van mijn eigen verhalen met sprongen verbeterd. Zij is een voorbeeld voor iedereen die korte verhalen schrijft. En dat zijn heel veel mensen in Nederland: schrijven is hobby nummer twee!

Annelies Verbeke (geboren 1976 in Dendermonde, België) studeerde Germaanse talen te Gent en bij het Royal Institute for Theatre, Cinema and Sound, het Rits in Brussel scenarioschrijven. Ze publiceert bij uitgeverij De Geus sinds haar debuut in 2003 getiteld *Slaap*, en heeft tot nu toe drie romans, drie verhalenbundels en talloze scenario's voor film en toneel op haar naam staan. *Slaap* kreeg onmiddellijk een debuutprijs, *Dertig dagen* (2015) kreeg drie grote literaire prijzen en werd vertaald in 22 talen.

Ik heb wat in te halen!

Halleluja (2017) is een bundel met vijftien prachtige verhalen. Verrassend, diepgaand, over menselijke gemoedstoestanden in gewone en toch bijzondere menselijke omstandigheden. Zo is de *Huilbaby* van het gelijknamige verhaal van de bundel de ik-persoon, die met een bijna pervers genoeg ziet hoe de ouders te lijden hebben onder zijn gehuil, rake observaties doet over die ouders -nu en over tientallen jaren - en doorgaat met zijn vernietigende gedrag, dat hem weliswaar overvalt, maar dat hij toch met 'bitter plezier' volhoudt.

Het verhaal *Voorbeelden van verdriet* lijkt een gewone situatie te beschrijven van een team-uitje van een architectenbureau, maar is een schets van een niet meer zo jonge vrouw, Jenifer, lichamelijk en psychisch beschadigd in een eerdere relatie, nu directiesecretaresse van een begaafd en succesvol architect, die zijn personeel schoffeert en gebruik maakt van de meegaandheid van Jenifer. Hij is ongemerkt ontspoord, wat leidt tot verrassende gebeurtenissen, maar vooral tot een subliem beschreven onvermoede grootsheid van karakter van Jenifer in het contact met de architect.

Tijdens het lezen van het verhaal *Prins* hoorde ik mezelf een paar keer hardop lachen. Weer zo'n ogenschijnlijke doodgewone gebeurtenis, namelijk 'oude vergeetachtige moeder gaat naar een verzorgingshuis, maar zoals de folder al aan oude moeder en dochter beloofde, geeft het aangekondigde extra van moeders verzorging een onverwachte wending en dat is bijzonder grappig. Moeder wordt er gelukkig van en dochter wanhopig.

Of een verhaal 1800 woorden heeft of 6000 doet er niet toe: de lezer wordt er vanaf het begin met de snelheid van een torpedo in gezogen. Niet alleen de inhoud van zo'n verhaal pakt je, maar vooral de stijl van schrijven overrompelt je en sleurt je mee. Annelies Verbeke observeert, zet wat ze ziet puntig en fraai neer, mengt zich er niet in met oordelen of uitleg. Het zijn sec de feitelijkheden, die de gemoedstoestanden blootleggen. Geen opsmuk, wel humor zonder grappig te doen, geduldig beschrijven en doorstoten naar niveaus onder de menselijke maskers, onder de uiterlijke schijn. Of je wilt of niet, of je het er mee eens bent of niet, je kunt de situaties en de reacties volgen, begrijpen. Ze neemt je mee naar het niveau van de personages waar de problemen spelen en (eventueel) kunnen worden opgelost.

Ze schrijft filmisch, beeldend, niet theateraal. Bovenal is het hogeschool schrijven. Literatuur van de bovenste plank!

Voor de korte verhalen schrijvers: lezen en herlezen, bestuderen hoe ze het doet!

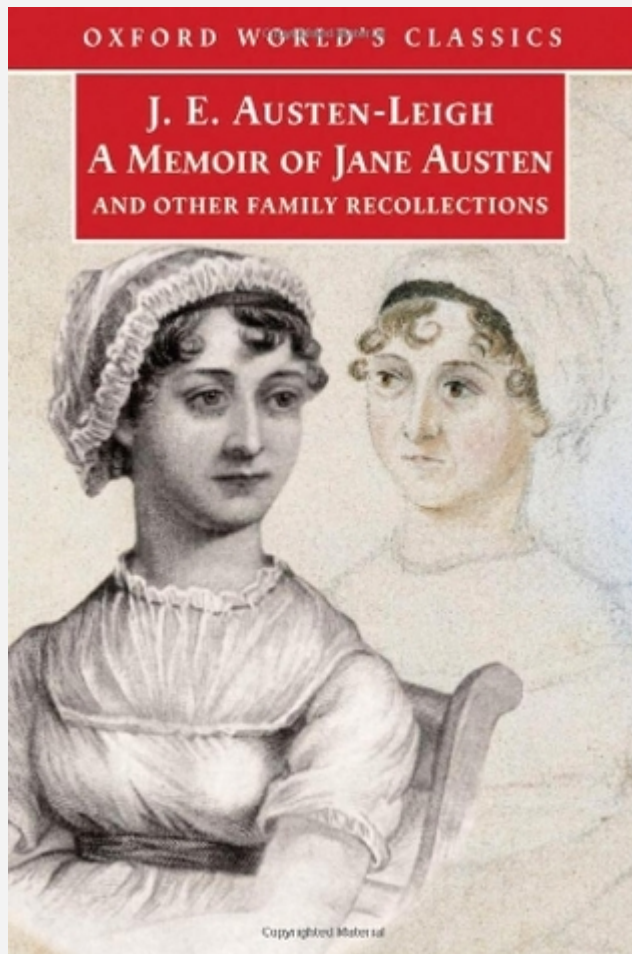
Voor elke lezer: genieten!

En voor mij geldt: beter laat dan nooit.

Uitgeverij De Geus, 2017

Februari (opening)nieuws

Beste leensters en andere belangstellenden,

2017 wordt een bijzonder Jane Austen jaar. Op verschillende plaatsen wordt uitgebreid herdacht dat deze Engelse schrijfster 200 jaar geleden overleed. In die tijd werden vrouwen nog niet geacht om te schrijven, dus koos **Jane Austen** (1775-1817) ervoor om anoniem te publiceren. Daardoor was ze tijdens haar leven weinig bekend en kreeg ze slechts een enkele positieve kritiek. Pas ruim na haar dood veranderde dat door de publicatie van *Memoir of Jane Austen*, geschreven door haar neef James Edward Austen in 1869. Tegenwoordig wordt ze meestal beschouwd als de eerste grote schrijfster in de Engelstalige literatuur. Ze schreef niet heel veel, maar haar romans worden nog steeds veel gelezen en zijn veelvuldig verfilmd. Mede door alle verfilmingen bestaat vaak de indruk dat ze vooral romantische ontspanningslectuur schreef, maar dat is niet terecht. Ze schreef veel over het beperkt geachte thema 'liefde en huwelijk', maar belichtte op een kritische manier vooral de mate waarin vrouwen in haar tijd en kringen voor hun sociale status en economische veiligheid afhankelijk waren van hun huwelijk. Ze deed dat scherp en in levendige dialogen, met een oprechte afkeer van hypocrisie en spottende Engelse humor. Veel persoonlijke gebeurtenissen uit haar eigen leven heeft Jane Austen in haar boeken verwerkt.

Literair theater Salon Saffier (Utrecht) houdt van 10 tot 12 februari een Jane Austen weekend, een eerbetoon met lezingen, een voordracht en films.

- Vrijdagavond 10 februari komt Jane Austen-kenner Paul Franssen de voordracht houden **Vooroordeel en misverstand: Jane Austen en de Moderne Wereld**. Hij betoogt dat het beeld dat de Engelse schrijfster een voorloper van chick-lit

en kasteelromans zou zijn historisch gezien niet klopt en haar geen recht doet. Haar werk is juist een kritische reactie op de sentimentele romans, een populair literair genre eind 18e eeuw. Ze schreef ook voor mannen, over klasseverschillen en morele kwesties. Aan de hand van tekstfragmenten uit het werk van Jane Austen, filmclips en feiten m.b.t. haar leven geeft Paul Franssen zijn visie op de fascinerende Engelse auteur en analyseert hij de verschillen tussen haar moderne publieke imago en de historische werkelijkheid.

- Zaterdagmiddag 11 februari zal de semi-biografische film **Becoming Jane** worden vertoond, met een inleiding eveneens door Paul Franssen. Het leven van Jane Austen en haar zes klassiek geworden romans inspireerden veel filmmakers. Deze film is gebaseerd op de biografie *Becoming Jane Austen* van John Spence, waarin hij beschrijft dat Jane als 20-jarige een gepassioneerde relatie zou hebben gehad met een Ierse advocaat in opleiding en voor het eerst geïnspireerd raakt om te gaan schrijven. Hoewel de film uitgaat van deze niet bewezen verhouding is de film verder gebaseerd op feitelijke gebeurtenissen.

- Zondagmiddag 12 februari een middag rond de vertoning van de film **Mansfield Park**. Paul Franssen zal dan een inleiding houden over de gelijknamige roman, die als een van haar meest boeiende wordt beschouwd. Daarna zal Karin Quint, schrijfster van de reisgids *Het Engeland van Jane Austen*, vertellen over de schitterende filmlocaties die gebruikt zijn in deze verfilming. In de pauze zijn er 'refreshments' uit de tijd van de schrijfster. Heldin van het als een detective opgebouwde verhaal is een jonge, timide en kwetsbare dochter van behoeftige ouders, die opgroeit in het gezin van haar rijke oom. Ze trouwt de zoon des huizes en wordt hierdoor meesteres op Mansfield Park en de geliefde en gewaardeerde steunpilaar van de familie. Centraal thema is hoe een vrouw zich slechts kan handhaven door een slim huwelijk, zonder de liefde uit het oog te verliezen. Daarnaast wordt een mooi tijdsbeeld getekend.

Meer info over het hele programma: <http://www.salonsaffier.nl>

Andere activiteiten zijn te vinden op de diverse websites rond Jane Austen, zoals

<http://www.janeausten200.nl>, <https://www.janeausten.nl>, <http://janeaustensociety.nl/index.html>

In 2011 lanceerde de Engels-Amerikaanse uitgeverij Harper Collins **The Jane Austen project**. Aan een aantal gerespecteerde auteurs is gevraagd om een Jane Austen roman te vertalen naar het heden. Het riep natuurlijk de vraag op waarom we nieuwe versies van Jane Austen klassiekers nodig zouden hebben. De uitgever had hoge verwachtingen, maar de reacties en resultaten zijn wisselend. De Britse Joanna Trollope, die ook wel een moderne Jane Austen is genoemd, begon met *Sense and Sensibility*, volgde het nauwkeurig om daarmee een ode te brengen. De Schotse thrillerschrijfster Val McDermid mocht aan de slag met *Northanger Abbey*. Dit boek is een parodie op de in die tijd populaire gothic novel en is door Val McDermid omgewerkt naar een modern vampierverhaal. De Schotse detectiveschrijver Alexander McCall Smith heeft *Emma* omgewerkt er er volgens de recensies een vrolijk, maar wat langdradig verhaal van gemaakt. De Amerikaanse Curtis Sittenfeld heeft *Pride and Prejudice* in *Eligible* niet alleen naar onze huidige tijd verplaatst met alle problemen die er kunnen spelen, maar ook naar Amerika. Of en wanneer er wanneer er nog meer zullen volgen heb ik niet kunnen achterhalen.

Het is *Poëzieweek* deze week, de Gedichtendag is al voorbij en donderdag is de *VSB-poëzieprijs*, dé belangrijkste prijs voor een Nederlandstalige poëziebundel, uitgereikt aan de 23-jarige **Hannah van Binsbergen** voor haar bundel ***Kwaad Gesternte***. Ze is debutante in de poëziewereld, maar maakte al veel indruk. Uit het juryrapport: "Niets aan *Kwaad gesternte* verradt dat het een debuutbundel is, of het moet nu juist de onbevagenheid zijn waarmee de dichteres haar lezers tegemoet treedt, niet gehinderd door de last van de verwachtingen." Behalve dat ze filosofe is, ben ik nog niet veel van haar tegen gekomen, behalve dan haar geëngageerde gedichten, waarin ze uitersten opzoekt.

Afgelopen week werd ook bekend dat **Ester Naomi Perquin** de nieuwe *Dichter des Vaderlands* wordt. Ze zal Anne Vegter opvolgen, die vier jaar geleden als eerste vrouw deze titel en functie kreeg. Het fenomeen Dichter des Vaderlands is een initiatief van o.a. NRC en Poetry International en bestaat in Nederland sinds 2000. De dichter die de titel draagt, treedt op als ambassadeur van de poëzie en schrijft gedichten naar aanleiding van de actualiteit. De

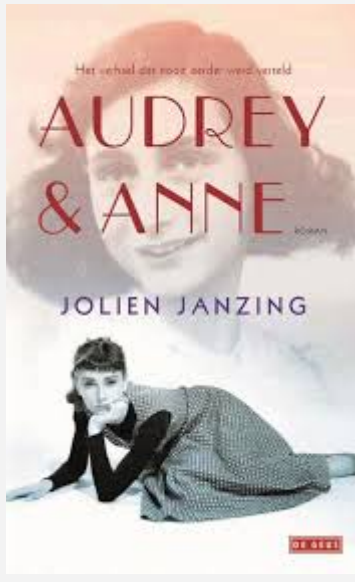
benoemingscommissie benadrukt het engagement van Ester Naomi Perquin, "zij beperkt zich niet tot de poëzie of de literatuur." Zo schreef ze twee jaar geleden een cultuurnota voor de gemeente Rotterdam.

Op wikipedia staat o.a. over haar: Ester Naomi Perquin groeide op in Zeeland en woont in Rotterdam. In 2006 studeerde ze af aan de Amsterdamse schrijversvakschool met als hoofdrichting poëzie. Ze was gevangenenbewaarder om haar studie te bekostigen. Ze publiceerde gedichten in literaire tijdschriften, was columniste voor de Groende Amsterdammer en schreef radioverhalen voor VPRO's De Avonden. Op Gedichtendag 2011 werd ze voor twee jaar benoemd tot Stadsdichte van Rotterdam. Dichtbundels van Ester Naomi Perquin zijn: *Servetten halfstok*, *Namens de ander*, *Celinspecties*, *Binnenkort in dit theater*, *Jij bent de verkeerde*, en deze maand uitgebracht: ***Meervoudig afwezig***, waarin ze persoonlijker en scherper dan gebruikelijk onderzoekt wat het betekent om ergens te vertrekken.

Onlangs uitgebrachte titels

- ***Olga en haar driekwartsmaten*** is de eerste roman die Astrid Roemer heeft uitgebracht na het winnen vorig jaar van de P.C. Hooftprijs. Het is een beladen en compact geschreven familieverhaal, opgetekend vanuit het perspectief van een vrouw. Een familie komt na het overlijden van moeder bijeen in het ouderlijke landhuis vlak voor de kerstdagen. Een halve eeuw gemengd Caraïbisch-Nederlands familieleed komt voorbij en toch is het geen epische roman geworden. De flaptekst en Astrid Roemer zelf hebben het over sculpturen van taal, en zegt Trouw "dat is bij wijze van uitzondering precies raak."
- In ***Audrey & Anne*** van Jolien Janzing brengt Otto Frank in de herfst van 1957 een

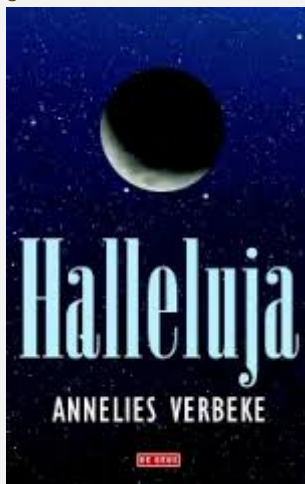
bezoek aan de jonge filmster Audrey Hepburn in haar Zwitserse chalet. Hij wil haar overhalen zijn dochter te spelen in een film over haar leven. In de lente van 1929 worden twee meisjes geboren die later wereldfaam zullen verwerven: Audrey Hepburn en Anne Frank. Hun levens vertonen opvallend veel overeenkomsten. Zo zijn ze beiden op jonge leeftijd gedwongen hun geboorteland te verlaten. Audrey is een telg van de Europese elite. Haar ouders flirten met de jetset - en (toen nog) met het fascisme. Ook de joodse familie Frank vertrekt van huis, noodgedwongen. Audrey viert haar elfde verjaardag nog in het vrije Nederland waar haar moeder opgroeide. Maar als Anne elf wordt, marcheren de Duitsers er al door de straten. Ze zitten in de val.

- **Het geheim van Audrey H.** van Miriam Guensberg is een onthullende roman over de Arnhemse (oorlogs)jaren van Audrey Hepburn. Samen met Felix Wolf tradt ze destijds in Arnhem samen op, hij als pianist en zij als danseres. Daarnaast zwierven ze als twee ontheemde oorlogskinderen door de bossen van hun bezette stad. Ze

deelden geheimen en zochten troost bij elkaar. Zijn amoureuze gevoelens voor haar waren zo heftig dat hij haar zijn verdere leven obsessief is blijven volgen. In deze deels op feiten gebaseerde roman vertelt Felix Wolf niet alleen zijn eigen bewogen geschiedenis, maar hij ontsluit ook het tragische geheim van de vrouw die altijd in de schijnwerpers heeft gestaan.

- In **Halleluja** buigt Annelies Verbeke zich over begin en eind.

Fitnessverslaafden, bewoners van een migrantenwijk, overspeligen, allemaal hopen ze op een nieuwe kans, een nieuwe start. Maar er is ook een besef van terminaal zijn, mogelijk slechte afloop en persoonlijke tekorten. In vijftien verhalen ontdekken personages dat elk begin een einde in zich draagt en dat een einde vaak, maar niet altijd, een nieuw begin inluidt. Annelies Verbeke weet verrassende en verontrustende situaties te creëren. Een verhalenbundel over onvermijdelijk verlies en de lastige lokroep van de schone lei. Afgelopen zondag was ze in 'VPRO Boeken': <http://www.vpro.nl/boeken/programmas/boeken/2017/22-januari.html>

- In **Weg naar huis** van Yaa Gyasé groeien twee halfzussenapart van elkaar op in het 18e eeuwse Ghana. Effia wordt uitgehuwelijkt aan een Engelsman, om vervolgens in weelde te leven. Esi wordt gevangengenomen, verkocht als slaaf en op de boot naar Amerika gezet. *Weg naar huis* vertelt over de levens van de nakomelingen van Effia en Esi in de daaropvolgende

driehonderd jaar. Yaa Gyasi beweegt zich vrijelijk door de geschiedenis en tussen twee continenten - van de stammenstrijd en slavernij in Ghana tot de Burgeroorlog in Amerika, en van de kolenmijnen in het zuiden van de Verenigde Staten tot de volksverhuizingen naar Manhattan in de twintigste eeuw - en schetst zo een krachtig en indringend portret van volken in beroering. *Weg naar huis* is een modern Amerikaans meesterwerk.

- **Nachtroer** is de tweede bundel van Charlotte van den Broeck, die het afgelopen jaar in Frankfurt mede de Büchmesse mocht openen. Het woord 'nachtroer' is de naam van een Antwerpse nachtwinkel, die het vertrekpunt vormt van deze tweede bundel van deze jonge Vlaamse dichteres. De gedichten worden gedreven door een diep verlangen naar ontheemding, verdwijning, naar een opgaan in de permanente stroom van het tomeloze leven.

Activiteiten in Utrecht en daarbuiten

- Van 14 tot 16 februari speelt in Theater Kikker **Sontag**, een voorstelling met personages uit het werk van de Amerikaanse

filosofe, schrijfster en politiek activiste Susan Sontag (1933-2004). Ze gold als profeet van onze hedendaagse manier van leven. Haar werk was visionair, paradoxaal en relevant en ze bezat een deugd die wij in de loop der tijd zijn kwijtgeraakt: die van het 'Frontale Falen' i.t.t. altijd maar sterk willen zijn. De Volkskrant schreef enthousiast: "Sontag is verrassend, licht-absurdistisch en verbeeldt een angstaanjagende innerlijke wereld. Ingrid Wender speelt de filosofe sterk, afwisselend kritisch en krampachtig relativierend."

Meer info: <https://www.theaterkikker.nl/agenda/sontag/>

Goed artikel in de Correspondent: <https://decorrespondent.nl/5869/mens-durf-te-falen/1291993637077-e985c9f2>

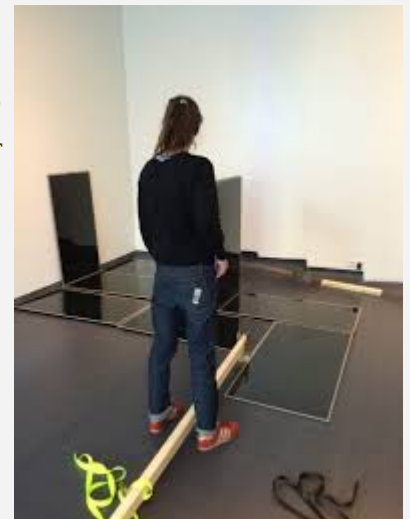
- Op 28 februari wordt in Stadsschouwburg Utrecht **The Dry Piece** opgevoerd, een dansvoorstelling 'voor de

voyeuristische toeschouwer', waarin Keren Levi de aandacht vestigt op de kloof die besloten ligt in de geweldige (mannelijke) kijk op het (vrouwelijke) lichaam. Geïnspireerd door vrouwbeelden van musicalregisseur Busby Berkely uit de jaren dertig en schrijfster Naomi Wolf die in *The beauty myth* beargumenteert hoe uitingen van schoonheid tegen vrouwen worden gebruikt, onderzoekt ze de verstoorte relatie tussen schoonheidsidealen en hedendaagse vrouwelijke identiteit.

Meer info: <https://www.stadsschouwburg-utrecht.nl>

- T/m 9 april is de Ketelfactory in Schiedam door de jonge Oostenrijkse kunstenaar **Sarah Pichlkostner** veranderd in een levende installatie, een totaaltheater, dat beroep doet op de zintuigen. In *It can talk in any language in 384.400 km* wordt de bezoeker uitgenodigd voor een wandeling en ervaringstocht langs en over minimalistische sculpturen en voorwerpen: een matras, een soort seinpaal, metalen draden, een hangmatachtig ding, doorkijkmuren en nog veel meer. Alles waarvan je dacht dat het levenloos en betekenisloos was, wordt tot leven gewekt. Dit alles met als achtergrond de wetenschap dat alle objecten on ons heen voor een belangrijk deel mee ons gedrag bepalen. Meer info: <http://www.deketelfactory.nl/tentoonstelling/nu/>

- Vanaf 10 februari is in museum Catharijneconvent de tentoonstelling **Maria** te zien, die het opmerkelijke levensverhaal vertelt van de bijbelse moeder Maria. Bekend is dat ze de moeder van Jezus was, en haar beeltenis herkennen we vaak wel, als maagd en

jonge moeder, als rouwende moeder. Veel minder bekend is haar leven. Hoe zag dat er uit? Waarom is ze zo populair geworden, m.n. in de katholieke kerk? Hoe heeft ze dat gedaan? En wat zegt dat over ons?

Meer

info: <https://www.catharijneconvent.nl/bezoek-ons/tentoonstellingen/maria/>

- Deze week is in het Airborne Museum in Arnhem de tentoonstelling geopend, **Moederliefde. Ella en Audrey** die gaat over het ontstaan van de carrière van de jonge Britse Audrey Hepburn en de rol van haar moeder de nederlandse Ella van Heemstra. Er is veel geschreven over Audrey's verzetsactiviteiten ten tijde van de Slag om Arnhem. De tentoonstelling toont echter een ander verleden. Vlak voor het uitbreken van WO II reisde Audrey Hepburn naar Nederland, waar ze werd herenigd met haar gescheiden moeder en haar halfbroers. Vanaf dat moment is haar carrière begonnen, met moeder als stuwende kracht. Deze week verschenen ook twee biografische romans, *Audrey & Anne* van Jolien Janzing en *Het geheim van Audrey H.* van Miriam Guensberg, de eerste toevallig, de andere in opdracht van het Airborne Museum en beschrijft eveneens Audrey's jeugd vanuit dat andere verleden - zie boven.

Meer info: <http://www.airbornemuseum.nl/nu-te-zien/tentoonstelling-moederliefde-ella-audrey>

Bibliotheek-nieuws

Om de website zo optimaal mogelijk te krijgen zal de klus 'website omzetten naar een nieuw thema' nog even gaan duren. Inmiddels hebben onze catalogiseer-dames een belangrijk deel van hun werk verricht en te kennen gegeven met andere dingen bezig te gaan. M.n. de informatie het oudere deel van de collectie zou nog beter en uitgebreider kunnen worden aangevuld. Wie het leuk lijkt daar haar of zijn digitale kunsten op los te laten is van harte welkom.

Nieuwe boeken in de bibliotheek

101 vrouwen en de oorlog van Els Kloek, *Gustav en Anton* van Rose Tremain, *Het geheim van Audrey H* van Miriam Guensberg, *Zie de dromers* van Imbolo Mbue, *Weg naar huis* van Yaa Gyasé, *Twee broers* van Jhumpa Lahiri, *Koninkrijk der aarde* van Hoda Barakat

Nieuwe recensies van deze maand als link bijgevoegd

<http://vrouwenbibliotheek.nl/2017/01/16/lila-door-marilynne-robinson/>

<http://vrouwenbibliotheek.nl/2017/01/24/dromen-van-water-door-wiljo-oosterom-2/>

<http://vrouwenbibliotheek.nl/2017/01/29/cecile-en-elsa-strijdbare-freules-door-elisabeth-leijnse/>

De leenbijdrage voor 2017 is opnieuw vastgesteld op € 25,-. Je kunt hiervoor onbeperkt boeken lenen en/of vriendin/vriend van de bibliotheek zijn. Iedereen die boeken leent en/of wil gaan lenen wordt vriendelijk verzocht dit bedrag over te maken op banknummer NL71 INGB 0009 2669 95 ten name van Stichting Es Scent o.v.v naam en '*leenbijdrage 2017*'. Meer overmaken om de vrouwenbibliotheek extra te ondersteunen mag natuurlijk altijd. Eenmalig een boek lenen kan ook. De bijdrage hiervoor is € 1,- per boek.

Op www.vrouwenbibliotheek.nl is meer informatie over de bibliotheek te vinden, de nieuwsbrief is ook te lezen via onze website.

Naast de aangekondigde openingstijden blijft het altijd mogelijk om op afspraak een bezoek te brengen aan de bibliotheek. U bent van harte welkom.

Marjolein Datema

Utrecht, 29 januari 2017